

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет соціальної педагогіки та психології
Силабус навчальної дисципліни
Педагогіка та психологія вищої школи

ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Викладачі: доктор педагогічних наук, професор Гура Олександр Іванович
кандидат педагогічних наук, доцент Турбар Тетяна Володимирівна

Кафедра: психології, VIII корпус, ауд. 220

E-mail: guru.olexandr@gmail.com

tetiana.turbar@np.znu.edu.ua

Інші засоби зв'язку Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти:		Математика Магістр					
Статус дисципліни:		Нормативна					
Кредити ECTS	3	Навч. рік:	2023-24	Рік навчання	1	Тижні	10
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів¹	4	Лекційні заняття – 14 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 62 год.			
Вид контролю:		Екзамен					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7426				
Консультації: <ul style="list-style-type: none">– за розкладом консультацій викладачів кафедри психології– у дні проведення лекцій і практичних занять– за попередньою домовленістю– онлайн-консультації							

ОПИС КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» є формування у магістрантів знань щодо особливостей системи вищої освіти, їх готовності до організаційно-педагогічної та просвітницької діяльності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» є:

- розкриття сутності й закономірностей освітнього процесу у вищій школі;
- інтеграція та систематизація набутих у процесі професійного навчання знань про психолого-педагогічні передумови підвищення якості вищої освіти;
- формування професійного мислення магістрантів, набуття ними досвіду творчого використання психолого-педагогічних знань для вирішення конкретних завдань навчально-професійної та майбутньої науково-педагогічної діяльності;
- сприяння професійному самовизначенню та набуттю магістрантами професійно-педагогічної ідентичності через усвідомлення закономірностей організації фахової діяльності педагога вищої школи.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ)

У відповідності до освітньої програми в результаті вивчення навчальної дисципліни у студента повинні бути сформовані такі компетенції:

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет соціальної педагогіки та психології
Силабус навчальної дисципліни
Педагогіка та психологія вищої школи

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності (галузеві стандарти)	Методи і контрольні заходи
<p>Обирати певну модель поведінки при спілкуванні з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>Обирати оптимальні методи викладання матеріалу студентській аудиторії в межах фахових компетентностей; вміти програмувати, організовувати та здійснювати навчально-методичне забезпечення фахових дисциплін.</p> <p>Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.</p> <p>Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.</p> <p>Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.</p> <p>Ініціювати командування та координувати командну роботу.</p>	<p>Методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вивчення і обговорення матеріалу на лекційних та практичних заняттях; – самостійна робота; – підготовка і виконання індивідуальних завдань з майбутньої професійної проблематики; – презентація та обґрунтування власної позиції; – ігро-модельовання елементів професійної діяльності вивчення наукової літератури. <p>Контрольні заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – опитування; – тестування; – доповіді; – індивідуальні письмові завдання; – презентації.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Тексти та презентації лекцій, плани практичних занять, інструктивно-методичні матеріали до практичних занять, завдання до індивідуального дослідження, що розміщені на платформі <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10498>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи:

Поточний контроль передбачає такі **теоретичні** завдання:

- усні відповіді за планом практичного заняття, доповіді, участь в обговоренні питань виступів, дискусії, тестування.

Поточний контроль передбачає такі **практичні** завдання:

- індивідуальні письмові завдання.

Підсумкові контрольні заходи:

Теоретичний підсумковий контроль:

- підсумковий тест, який проводиться онлайн на платформі Moodle (max 20 б.);

Підсумкове практичне завдання

1. Специфічні особливості професійної діяльності викладача закладу вищої освіти.

Підготувати письмово.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет соціальної педагогіки та психології
Силабус навчальної дисципліни
Педагогіка та психологія вищої школи

Виділити специфічні особливості професійної діяльності викладача закладу вищої освіти у контексті порівняння її з професійною діяльністю вчителя закладу середньої освіти (**мінімум 7**).
Заповнити таблицю – 4 колонки: порядковий номер, складова/критерій, що порівнюється; специфічні особливості професійної діяльності вчителя; специфічні особливості професійної діяльності викладача.

Вимоги до роботи: мінімум 1 сторінка **письмового** тексту формату А-4, із зазначенням спеціальності (напряму), курсу, групи, прізвища, порядкового номеру та назви індивідуального завдання.

Увага. Обов'язково зазначити вихідні дані наукової літератури, яку використовували під час виконання завдання.

Робота здається викладачу /надсилається сканкопія/фото на електронну адресу не пізніше за два дні до іспиту.

2. Рефлексивний аналіз освітньої діяльності

Підготувати **письмово**. Зробити аналіз художнього фільму «Общество мёртвых поэтов» (*Dead Poets Society*). (Режисер: Пітер Уір).

Обов'язково врахувати такі вимоги:

Аналіз має здійснюватись з ПОЗИЦІЇ (від імені) учасника фільму (адміністрації, одного з героїв фільму.....)

Аналіз має відбуватись за схемою, яка передбачає відповіді (від імені учасника фільму) на такі питання (з посиланнями на сюжети фільму):

1. Що відбулось (описання ситуації, яка на ваш погляд, позиції, яку ви прийняли, є важливою, заслуговує на увагу)?
2. Хто є ініціатором/ винуватцем ситуації, що виникла? (Які фактори її зумовили: особистісні, соціальні тощо)
3. Що робити? (які будуть, на ваш погляд, перспективи розвитку ситуації).

Вимоги до робіт: мінімум 2 сторінки **письмового** тексту формату А-4, із зазначенням спеціальності (напряму), курсу, групи, прізвища, порядкового номеру та назви індивідуального завдання. **ОБОВ'ЯЗКОВО** у роботі мають бути відображені усі складові завдання (їх 3).

Робота здається викладачу або надсилається сканкопія на електронну адресу не пізніше за два дні іспиту.

3. Професійний портрет випускника закладу вищої освіти.

Підготувати **письмово**.

Розробіть власний професійний портрет **ВИПУСНИКА** закладу вищої освіти (за своєю спеціальністю). Інформацію подайте у вигляді таблиці – 4 колонки, акцентуючи увагу на взаємозв'язку компонентів:

- 1) порядковий номер;
- 2) основні завдання і функції, які він має виконувати фахівець (описання умов і особливостей професійної діяльності);
- 3) його професійні характеристики, якості (яким він має відповідати як професіонал відповідно до вимог професійної діяльності);
- 4) форми та методи які, на ваш погляд, забезпечують їх формування у ЗВО.

Вимоги до роботи: мінімум 1 сторінка **письмового** тексту формату А-4, із зазначенням спеціальності (напряму), курсу, групи, прізвища, порядкового номеру та назви індивідуального завдання.

В таблиці має бути представлено мінімум 4 позиції.

Робота здається викладачу або надсилається сканкопія на електронну адресу не пізніше за два дні до іспиту.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет соціальної педагогіки та психології
Силабус навчальної дисципліни
Педагогіка та психологія вищої школи

СХЕМА КУРСУ

№ змістового модуля	Тема	К-ть годин	Метріали методичного комплексу	
1	Педагогіка та психологія вищої школи як галузь наукових знань і навчальний предмет	2	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10498	
	Система вищої освіти в Україні та світі	2		
	Система вищої освіти в Україні	2		
2	Основи дидактики вищої школи	2		
	Основи дидактики вищої школи	2		
	Психолого-педагогічні особливості професійної діяльності викладача закладу вищої освіти	2		
	Психолого-педагогічні особливості професійної діяльності викладача закладу вищої освіти	2		
	Етика та психологія педагогічної діяльності викладача вищої школи	2		
3	Студент як об'єкт і суб'єкт педагогічної діяльності	2		
	Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності студента	2		
	Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності студента	2		
	Дидактичні методи та форми навчання у вищій школі	2		
4	Дидактичні методи та форми навчання у вищій школі	2		
	Педагогічний контроль у вищій школі	2		
- лекційні заняття				
- практичні заняття				

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет соціальної педагогіки та психології
Силабус навчальної дисципліни
Педагогіка та психологія вищої школи

Рекомендована література

Основна:

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
2. Гура О. І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
3. Гура О. І. Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: теоретико-методологічний аспект : монографія. Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ», 2006. 332 с.
4. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2007. 352 с.

Додаткова:

1. Авдєєва І. М., Мельникова І. М. Інноваційні комунікативні технології в роботі куратора академгрупи. Київ : Вища школа, 2007. 304 с.
2. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навч.-метод. посіб. для викл., аспір., студ. магістратури. Київ : Кондор, 2008. 272 с.
3. Вишневський О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 566 с.
4. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2006. 256 с.
5. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія : навч. посіб. Дніпропетровськ, 2014. 416 с.
6. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Рівне : Волинські обереги, 2011. 519 с.
7. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Академвидав, 2004. 334 с.
8. Кнодель Л. В. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. для магістрів. Київ : Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2008. 136 с.
9. Кудіна В. В., Соловей М. І., Спіцин Є. С. Педагогіка вищої школи : навч. посібник для вищих навч. закладів. Київ : Ленвіт, 2007. 194 с.
10. Кузьмінський А. І., Омеляненко С. В. Становлення професіоналізму педагога вищої школи (У бесідах і роздумах). Черкаси : [б. в.], 2013. 228 с.
11. Мороз А. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. Київ : НПУ ім. М. Драгоманова, 2003. 267 с.
12. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
13. Основи психології та педагогіки вищої школи (пам'ятка для аспірантів) : навч.-метод. посіб. / за ред. О. Є. Коваль. Тернопіль : ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2013. 90 с.
14. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / за ред. З. Н. Курлянд. Київ : Знання, 2007. 495 с.
15. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. Київ : Вища школа, 2005. 240 с.

Інформаційні ресурси:

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи URL: <http://www.info-library.com.ua/books-book-105.html>
4. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії URL: <https://textbook.com.ua/pedagogika/1473451769>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет соціальної педагогіки та психології
Силабус навчальної дисципліни
Педагогіка та психологія вищої школи

5. Освіта в Україні та закордоном. URL: <http://osvita.ua/>

6. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. URL: <http://www.mon.gov.ua/>

7. Положення про організацію освітнього процесу у Запорізькому національному університеті. URL: http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_organ__zts__yu_osv__tn__ogo_protsestu_v_znu.pdf

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет соціальної педагогіки та психології
Силабус навчальної дисципліни
Педагогіка та психологія вищої школи

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання практичних занять здійснюється шляхом виконання студентом усіх завдань відповідно до плану заняття та їх презентація на співбесіді. За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на першоджерела. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу tatyana.turbar@gmail.com У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет соціальної педагогіки та психології
Силабус навчальної дисципліни
Педагогіка та психологія вищої школи

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2022-2023 н. р. (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методик проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yeds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yeyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18)

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvasik54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>